

Marktooplieden op de Dam ca. 1930
 De restauratie was van 1928-1935 en de kerk werd weer in gebruik genomen in 1932. Op de foto zijn de steigers rondom het verhoogde schip aanwezig en zitten de dakramen er nog niet in. De foto dateert dus van voor de ingebruikname in 1932. Het was 10 voor 11 in de ochtend en 'Volkskledingmagazijn De Arend' van Piet Groenen hield 'Grote Opruiming'. De vrachtwagen naast de kerk is van Bode Den Hartog. Foto collectie Cock van Holten.

Gemeentebestuur en erfgoed: over een kerk die er nog staat en een middeleeuws stratenplan dat er nog is¹

Dick Merlink

Schoonhoven toont zich als een historisch karakteristieke stad. En dat is geen vanzelfsprekende zaak. Zowel landelijke als lokale politieke wil, regelgeving en beleid waren en zijn nodig om die historische identiteit van Schoonhoven te borgen en voor de toekomst herkenbaar te houden. Zo wees het Rijk in 1974 een groot deel van de kern van Schoonhoven als beschermd stadsgezicht aan en kregen drie jaar daarvoor verschillende historisch waardevolle panden en objecten de status van rijksmonument.²

Daarnaast kent Schoonhoven al enige tijd een gemeentelijke monumentenverordening en heeft de gemeenteraad onlangs de zogeheten Erfgoednota 2012-2017 vastgesteld met daarin een reeks van beleidsvoornemens. Zo is het de bedoeling – als een soort inhaallag – honderd nieuwe gemeentelijke monumenten aan te wijzen; een ander voornemen is via een inventarisatie waardevolle cultuurhistorische objecten en gebieden zo goed mogelijk in bestemmingsplannen te borgen.³

Een kwetsbaar bezit

Uit deze opsomming valt op te maken dat bescherming van cultuurhistorisch erfgoed nog niet zo heel lang onderdeel van overheidsbeleid is. Om bij de rijks- en gemeentelijke monumenten te blijven: de eerste lijst van rijksmonumenten in Schoonhoven dateert uit het begin van de jaren 70 van de vorige eeuw en het gemeentebestuur heeft pas zeer recent de meest waardevolle voormalige zilverornamenten de beschermde status van gemeentelijk monument gegeven. Wat de nabije toekomst zal opleveren, moet uiteraard worden afgewacht. De geschiedenis heeft wel geleerd dat de politieke waardering van ons erfgoed sterk tijdsgebonden is en cultuurhistorische zaken een kwetsbaar bezit kunnen zijn als economische belangen spelen. Ook in Schoonhoven. Deze bijdrage geeft een schets van twee aansprekende voorbeelden uit het begin en midden van de vorige eeuw: over een Grote Kerk die er nog staat en het historisch markante stratenplan dat er nog steeds is.

De Grote kerk als cultuurhistorische waarde⁴

Ruim honderd jaar geleden – om precies te zijn op 1 juni 1911 – boog de gemeenteraad van Schoonhoven zich over een agenda waarvan gewoonlijk geen vuurwerk te verwachten viel. En waarom zou dat ook? De stad mocht zich in een zekere mate verheugen, grote problemen waren er niet en het beleid van niet-moeilijk-doen was voor de raad voldoende om Schoonhoven op koers te houden. Kortom, het waren politiek rustige tijden in dat oude stadje aan de Lek, waarvan de inwoners in een oorkonde van